

9. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI
IV ETAPP

09. jaanuar 2018

1. „Kallid Eesti lapsed, eriti kallid Eesti naised ja austatud Eesti mehed! On lõppemas viimase poolsajandi joovastavaim suvi Eestimaal, mille põletavkuumadest sündmustest, sõnadest ja lauludest lahvatanud lootuses oleme taas saanud iseendiks. Me ei ole enam niinimetatud kohalik põlisrahvusest elanikkond, vaid me oleme jälle eestlased“: nii algas kõne, mille lõpulauset teame me kõik. Kes oli selle kõne pidajaks?

2. Keda on kujutatud karikatuuril, mis pärineb 19. sajandist? See prantslane oli üsna viljakas draamakirjanik, kuid eriti populaarseks on ta saanud oma ajalooliste seiklusromaanidega.

3. Mille tootmisega tegeles Laferme A/S aastatel 1921 – 1945? Firma jätkas tootmist ka nõukogude ajal, kuid teise nime all. Tänapäevaks on siiski tootmine lõpetatud. Vihjeks niipalju, et tooraine toodi Bulgaariast.

4. Kolmest riigist pääses FIFA 2017. aasta sümbolisse koondisse rohkem kui üks mängija. (2 riigil 2 ja ühel 3 esindajat) Nimetage palun need kolm riiki. (3 õiget 2 p. / 2 õiget 1 p.)

5. Kes esineb?

9. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI
IV ETAPP

09. jaanuar 2018

6. Neid pistrikulise sugukonda kuuluvaid röövlindide (*Falco tinnunculus*) pesitseb Eestis 600-900 haudepaari, harva jäävad nad ka talveks. Erandlik oli 2012.-13. aasta talv, siis teatati koguni viiest isendist. Estonian Air andis selle linnu nime 2012. aasta maikuus ühele neljast uuest Embraerist. Hääletusel andis oma hääle temale 2834 inimest 12000 -st. See lind pesitseb vanades vareslaste pesades ja valdava osa ajast veedab põldude, niitude, rohumaade ja teiste avamaade kohal lennates saaki varitsedes – nimi natuke tegevusega seotud. Nimetage lind.

7. Millise spordiürituse logo näete?

8. 1888. aastal patenteeris ameeriklane Marvin C. Stone ühe eseme, mida sellel ajal valmistati paberist. Tänapäeval valmistatakse neid asju põhiliselt plastmassist. Päris tühjast kohast ta tegelikult oma leiutist ta välja ei mõelnud, juba vanas Egiptuses kasutati loodusest saadud asendajaid. Pärast patenteerimist läksid need asjad aga massilisse kasutusse, ainuüksi USA-s kasutatakse neid päevas umbes 500 miljonit. Mis ese?

9. Kes on pildil? Kahe punkti saamiseks piisab ka eesnimedest.

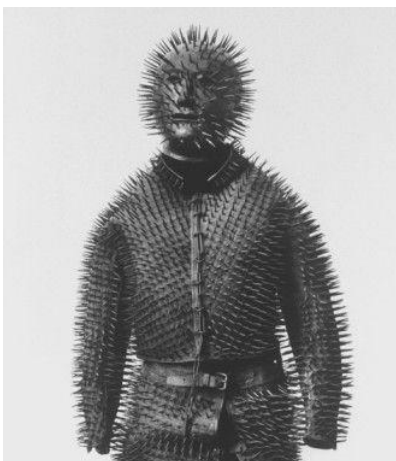
10. Defenstratsiooniks nimetatakse üht tapmise/hukkamise või enesetapu meetodit. Selle meetodi kasutamisel on tšehhid olnud eriti aktiivsed, ajaloost on teada kaks suuremat Praha defenstratsiooni aga nii hukati ka näiteks Piibli Iisebel. Tuntuim defenstratsiooni juhtum Eesti ajaloos on vapside juht Artur Sirk, kelle defenstratsioon loeti ametlikult enesetapuks kuid liikusid kuuldused, et see oli Eesti valitsuse agentide poolt sooritatud mõrv. Mil moel defenstratsioon läbi viiakse?

9. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI IV ETAPP

09. jaanuar 2018

11. Hetkel on maailma müüduim videomäng Tetris. See ei tohiks kellelegi tulla suure üllatusena, kuna mäng on olnud turul juba aastast 1984. Meie tahame teada hoopis maailmas teisel kohal olevat müüduimat videomängu. Kui Tetris on müügitabeli tipus ca 170 000 müüdüd eksemplariga, siis teisel kohal olevat mängu on müüdüd ca 122 000 eksemplari. Teisel kohal olev videomäng on aga aastast 2011 ning on välja antud väikese videomängustuudio Mojang poolt, mille on tänaseks ära ostnud Microsoft. Mängu eesmärk on uurida, leiutada ning ehitada arvuti poolt genereeritud maailmas. Mis videomänguga on tegu?

12. Pildil olev kostüüm asub ühes Houstoni eramuuseumis, pärineb 18-19. sajandist ning on väidetavalt valmistatud Siberis ühe kindla tegevuse jaoks. Mida sellises kostüümis teha sai?

13. Milline riik oleks esimene ja milline viimane kui kõigi maailma riikide eestikeelsed nimed pandaks tähestiku järjekorda?

14. Ungari delegatsioon eesotsas riigijuhiga Miklos Horthy pidi 10. septembril 1941. a külastama Tallinna. Kahjuks keelasid arstid aga tollal 73-aastaselt mehel lendamise. Delegatsiooniga koos pidi Tallinna külastama aga veel üks väga tuntud mees, kelle visiit nüüd samuti ära jäi. Kes oleks koos ungarlastega Tallinna tulnud?

15. Tema isa on Hermes, ta ise on metsiku looduse ning karjuste ja karja jumal. Tal on soku sarved ja sõrad. Ta teeb hurmavat muusikat roopillil, mida kutsutakse süürinksiks. Inimestele ja loomadele sisendab metsikut hirmu – paanikat. Kes?

9. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI
IV ETAPP

09. jaanuar 2018

16. Kes on see reisihimuline Eesti luuletaja, kes 1955. aastal pani kirja järgmised read:

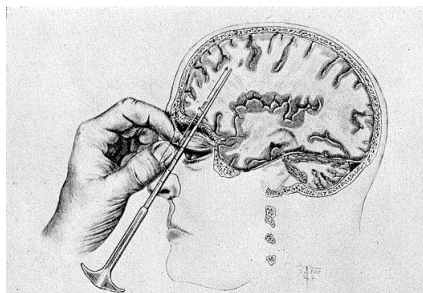
//Selles laiuses päike ei looju./ Ööd me enam ei tunne, ei näe./ Ahtri taha jäi süvine soojus./ Siin on jahe ja lõputu päev./ .../ Pole jalge ees härmane rohi / - siin on Atlandi ookean / .../ Raudne kodu vaob üles ja alla, / ahtris miile loeb logiliin //

17. Seda sarikaliste sugukonna, nääri perekonda kuuluvat üheaastast rohttaime on mainitud juba piiblis. Pärineb Vahemeremaade idaosast ja Egiptusest. Saab ka Eestis kasvatada. Kasutatakse ka ürtil, kuid põhiliselt tunneme teda seemnete järgi. Seemneid kasutatakse nii ravimina, kui ka toitude maitsestamisel. Lisaks valmistatakse neist alkoholset jooki, mis piirkonniti kannab erinevaid nimetusi: oghi, pastis, sambuka, mastika, patxaran jne. Mis maitsetaim?

18. Aegade jooksul on üle maailma kasutusel olnud väga erineva pikkusega miile. Meie naabrid rootslased kasutavad küll tavalist meetermõõdustikku kuid pikemate vahemaade puhul kasutatakse ka väljendit „miil“. Kui pikk on üks rootslaste miil? Eksimus -10% annab 2 punkti, eksimus -20% annab ühe punkti.

19. Pildil on kujutatud ühte meditsiinilist protseduuri, mis oli kasutusel peamiselt 20. sajandi esimesel poolel, kohati aga kuni 1970. aastani. Mis protseduur?

20. Maailma riikide lippe vaadates oleme silmitsi väga kirju pildiga, kuid üks värv on sellel nõ pildil puudu. Põhjus on lihtne: kõnealune värv oli kuni meeletult kallis kuni 19-nda sajandini, kui Briti päritolu keemik enda uuringute käigus seda värvi kogemata sünteesis. Värv on teadaolevalt kasutatud riiete värvimiseks juba antiikajast. Mis värviga on tegu?

9. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI IV ETAPP

09. jaanuar 2018

21. 8. detsembrist 7. jaanuarini oli Kärkla Kultuurikeskuses üleval Pääro Metsandi näitus „Digitaalne loodus“ Seal toimus midagi, mida Hiiumaal teadaolevalt veel ühelgi näitusel polnud juhtunud. Küll aga on sarnaseid asju toimunud mujal ja vägagi suurtel näitustel. Mis siis juhtus?

22. Johannes Arak oli üks ettevõtlik mees, ta hakkas ehitama keresid oma bussidele. Algul Kiltsis, hiljem Rakveres. Neid tegi ta pea 20 tükki. Pildil olev buss valmis 1938. aastal. Selliseid busse, (nn. bulldogbuss – „moodsad „tasaste otstega““), oli tal siis kaks – üks, 38-kohaline neist sõitis Rakvere-Võsu liini. Mis liini sõitis teine, 48-kohaline, buss? Pildil on ka bussijuht Alfred Allikalt ning pilt on tehtud lõpp-peatuses kohaliku kaubanduskeskuse ees. 1 õigel punkt.

23. Seda mõistet kasutas esmakordselt evolutsioonibioloog Richard Dawkins oma 1974. a ilmunud raamatus „Isekas geen“, kus ta defineeris seda kui kopeerimise ja imiteerimise kaudu levivat kultuuriühikut. Tänapäevaks on sellel mõistel popkultuuris üsna erinev sisu. Selle nime all tuntakse peamiselt pilti või lühikest videolõiku, kuhu on asetatud tekst tekitamaks koomilist efekti. Mis mõiste?

24. Mida tähistatakse järgneva loeteluga: raudjas, kõrb, võik, hiirjas ja kimmel?

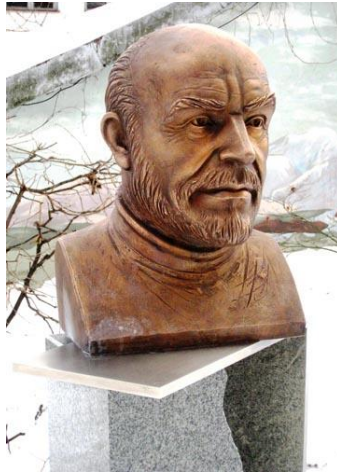
25. Kuulete laulmas meest kelle tavaliseks esinemiskeeleks on inglise keel. Teda võib liialdama ta nimetada üheks viimaste aastakümnete mõjukamaks muusikuks, kes on julgelt sõna võtnud ka ühiskondlikel teemadel ning ohtralt nii oma aega kui raha heategevusele kulutanud. Tema oli ka artist, kes valiti 2016. aastal taasavama terrorirünnaku tõttu aasta jagu suletud olnud Le Bataclani klubi Pariisis.

9. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI
IV ETAPP

09. jaanuar 2018

26. Kalevipoeg olevat naisi taga kiusanud. Kristus vihastanud selle peale, võttis ta kinni ja paiskas sohu, millest ta aga jälle välja rabeles. Kristus paiskas ta lõpuks jõkke ja moondas üheks loomaks. Kelleks? See loom on Eesti vee-elulistest kiskjatest suurim.

27. See, Tiiu Kirsipuu poolt valmistatud büst asub Tallinna vanalinnas Šoti pargis. Kellele on see kuju pühendatud?

28. Seda sarja on Eesti Raamat välja andnud alates 1973. aastast. Sarja esimeseks raamatuks oli M. Sariola „Laija tee seadus“ Ilmus nii N.Liidu kui ka välismaa autoreid, ainsa eestlasena pääses sinna Henn Kaarel Hellat oma raamatuga „Naiste maailm“. Sari jätkab ilmumist ka praegu ning viimastel aastatel on autorite hulgas olnud üha rohkem Põhjamaade kirjanikke. Mis sari?

29. Euroopas toodetakse seda aastas 800 000 tonni. Tuntumad tootenimed on Nadio Šveitsis ja Incalac Belgias. Muidugi toodetakse seda ka Eestis. Selle tootmist kirjeldas ka Marco Polo pärast oma reisi Aiasiasse. Selle toote kasutusala on väga lai. Üks tuntumaid maiustusi, kus teda kasutatakse on Gulab jamum. Kuna see toode sarnaneb väga kokaiini ja muude narkootikumidega, siis kasutatakse seda ka vahel filmides nende aseainena. Mis aine see on?

30. Selles riigis pole oma raha enam kasutusel kuid viimastel sedelitel oli kujutatud aukartustäratav seltskond: maailmakuulsad helilooja ja maalikunstnik; kirjanik, kelle tuntuim teos kuulub 5 läbi aegade enim müüdud teose hulka; ilmselt maailma tuntuim teadlaste perekond ja mees kes lõi ehitise, mida külastab jätkuvalt umbes 25 tuhat inimest päevas. Mis riik võis oma rahadel sellise seltskonnaga uhkeldada?

9. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI
IV ETAPP

09. jaanuar 2018

VASTUSED

1. Heinz Valk (Ükskord me võidame niikuinii)	Kristel
2. Alexandre Dumas sen.	Kaarel
3. Sigaretid	Kristel
4. Brasiilia, Argentiina, Itaalia	Kristel
5. Margus Lepa	Kristel
6. Tuuletallaja	Eerik
7. Dakari ralli	Kaarel
8. Joogikõrred	Kaarel
9. Bonnie ja Clyde	Kristel
10. Aknast välja viskamine/hüppamine	Kristel
11. Minecraft	Reemet
12. Karujaht	Kristel
13. Afganistan ja Vietnam	Kristel
14. Hitler	Kaarel
15. Paan/ Faunus (Roomas)	Kristel
16. Juhan Smuul	Kristel
17. Harilik aniiis	Kaarel
18. 10 km (9-11 km/2p.; 8 ja 12 km/1 p.)	Kristel
19. Lobotoomia	Kristel
20. Lilla	Reemet
21. Kunstivargus	Kristel
22. Rakvere-Venevere	Eerik
23. Meemid	Reemet
24. Hobuste värv	Kaarel
25. Sting	Kristel
26. Saarmas	Eerik
27. Sean Connery	Kaarel
28. Mirabilia	Kristel
29. Piimapulber	Kaarel
30. Prantsusmaa	Kristel